Leto IV., štev. 28. V Celju, četrtek dne 9. marca 1922. Poštnina plačana v gotovini.

NOVA DOBA

Licejska knjižnica
Ljubljana
Dolžni izvis.
CELJE

Stane letno 48 Din., mesečno 4 Din., za inozemstvo letno 120 Din. — Oglasi za mm višine stolpca 40 p. Reklame med tekstom, osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadstr. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmajerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada štev. 10.066.

IVAN BIZJAK:

Razdelitev Slovenije v oblasti iz celjskega obrtnega stališča.

Na občnem zboru na Štefanovo pri Balkanu v Celju se je po stvarnem referatu dr. Božiča sklenila rezolucija, ki zahteva, da se celjsko sodno okrožje ne deli, temveč priklopi, v celoti ali mariborski ali ljubljanski oblasti. Ta zahteva je vsekakor globoko utemeljena. Akoravno se trdi, da bo sodno okrožje začasno ostalo nedeljeno, vendar ne morem verjeti, da bo ostalo to trajno. Kaj pomeni za Celje brežiški, sevniški, kozjanski in laški okraj, si lahko vsakdo predstavlja. Ako to kritiziramo, se nam kaj rado očita, da smo lokalni patriotje. Tu pa se gre za eksistenčno vprašanje celjske obrti in trgovine. Ne morem razumeti, kako da so zastopniki tukajšnjega okraja v tem važnem vprašanju tako pasivni, oziroma popustljivi. Jaz mislim, da bodo nosili veliko odgovornost za ta korak. Ne gre to staro zgodovinsko mesto, ki bi po svoji legi moralo biti centrala Slovenije, degradirati za brezpomembno provincijalno gnezdo. Merodajni gospodje trdijo, da mora ljubljanska oblast dobiti omenjene okraje na Štajerskem, ker sicer bi bila ista oblast — premala. Jaz pa mislim, da ima Ljubljana lepo podlago za razvoj in da bo postala sama na sebi zmožna, vzdržati eno oblast. Ako bi torej bila momentano ena oblast nekoliko manjša od druge, bi gotovo ne pomenilo toliko, kakor za Celje razdelitev dosedanjega sodno - okrožnega okraja. Dolžnost tukajšnjih poslancev mora biti, da storijo vse korake, da ostane stara štajerska meja nedeljena. Ako pa to ni mogoče doseči, tedaj naj se pa celo celjsko okrožje prideli Ljubljanski oblasti. Nikakor pa ne moremo dopustiti da bi se celjski okrožni okraj delil.

Dostavek uredništva: Priobčili smo dopis našega odličnega sotrudnika g. Bizjaka v zadevi razmejitve ljubljanske in mariborske oblasti, kakor presojajo isto naši celjski pridobitni sloji. Menimo sicer, da vidi naša javnost v vprašanju razdelitve in razmejitve posameznih oblasti tako zaprte meje, ki bodo vse gospodarske stike raztrgale, ta bojazen je gotovo pretirana. Na drugi strani pa odkrito izjavljamo: če se gre pri razmejitvi za gospodarske in politične interese mariborske in ljubljanske oblasti, in to je nedvomno, ne moremo uvideti, zakaj se mora na celi črti zopet ugoditi interesom Ljubljane in na celi črti žrtvovati in podrediti naše interese. V teh vprašanjih bi bilo nacijonalno, gospodarsko in politično dobro, ako bi šli zlato srednjo pot sporazuma, ki terja tudi od Ljubljane nekaj, ne pa vsega samo od nas! To je naša upravičena zahteva.

RAJKO VREČER:

SKLADATELJU RISTO SAVINU O PRILIKI ODLIKOVANJA V ŽALCU NA DAN 5. MARCA 1922.

S pesmijo k srcu, s srcem k domovini! To zadačo, ta vzvišeni cilj si je stavil tudi današnji naš slavljenec in skladatelj Risto Savin kot svojo življensko nalogo.

Vsaka lepa skladba je izraz blaženosti, ki jo pa zopet le sprejemajo čuvstvena srca.

Je to najdragocenejši dar, ki je v najpopolnejši meri vtelesen v osebi slovenskega skladatelja, Savinjčana in Žalčana gospoda Friderika Širce.

Rajnki žalski učitelj Mihael Vučnik je spoznal glasbeni talent, ki je tičal v mladem Fricu ter mu podal temeljne, teoretične glasbene nauke.

Vojaški stan si je izvolil gospod slavljenec, ki je moral v svet, kjer mu je bilo povsod poleg stanovskih dolžnosti edino stremljenje, da se glasbeno spopolnjuje in pridobi onih navkov, ki so mu postali v nadaljni njegovi dobi življenska potreba.

In kar mu še ni nudil glasbeno na višku stoječi Dunaj, je slavljencu še poklonila slovanska Praga, naša svitla zvezda, ki ostane tudi na polju glasbe naša vodnica. Zlata Praga je slavljencu vcepila one muzikalne tajinstvenosti, iz kojih se poraja danes izvirna njegova slovanska muzika.

Usoda pa je zopet privabila gospoda komponista na tla današnje Jugoslavije.

Poleg tujih glasbenih del se je posvetil naš odlični skladatelj tudi proučavanju jugoslovanske pesmi, iz katerih črpa vse one lepote, ki so dale podlago samostojnemu delovanju ter rodile tisto invencijo, na katero se lahko Risto Savin ponaša po vsej pravici.

Že v mladih letih je uglazbil Risto Savin nekaj zborov, to je vokalnih skladb; čutil je v sebi dar glasbenega ustvarjanja, poleg pa se je zavedal tudi v tujini, da je sin Južnih Slovanov, sin Slovenije, ter ji posvečal svoje sile iz bogate duše.

Podlaga lepi pesmi je izbrano besedilo; zato je jel obračati svojo pozornost krasnim našim leposlovnim proizvodom bodisi v poetih ali prozajikih, izmed katerih so se Savinu najbolj omilili Anton Aškerc, Oton Župančič in Josip Jurčič. Kdo ne pozna teh imen?

Rajnki Aškerc je bil osebni prijatelj Savinov; Aškerčev jezik je ugajal slavljencu; Aškerčeve pesmi se pojo same od sebe; zato je bil Aškerc kum prvim Savinovim delom. Prve izišle Savinove skladbe »Tri Aškerčeve balade« — to so: »Poslednje pismo«, »Javor in lipa«, »Poroka«, so pesmi, iz kojih je vel nov duh moderne skladbe, ki so povzdignile čez noč pomen in veljavo naše glazbene umetnosti. S temi skladbami se je predstavil Risto Savin še-le slovenski javnosti, koji je bilo pravo njegovo ime potem še dolgo neznano.

In ko so začeli izhajati leta 1901 pod redakcijo komponista in današnjega rektorja slovenske univerze dr. Gojmir Kreka »Novi Akordi«, je že prva številka glazbenega 2-mesečnika prinesla Savinovo »Sarabando«, kratko skladbo za klavir. V »Novih Akordih« so izšli moški zbori: »Zori rumena rž«, »Ponočni stražnik« in »Tehtni vzrok«. Nadalje Antonu Aškercu posvečena skladba: «Skala v Savini« na Aškerčevo besedilo; samospev s spremljevanjem klavirja itd. »Novi Akordi« so prinašali slike znamenitejših slovenskih skladateljev, kjer ni manjkal tudi Risto Savin. Ta glazbeni list je prinašal le začetne cvetke, ki so bile vglasbene že pred rojstvom »Novih Akordov«, koje je Savin tudi kmalu zapustil, ker se je med tem že povzpel na višje glazbeno polje, ter se začel povsem posvečati inštrumentaciji. In ko se je nahajal stotnik Širca v Varaždinu, je izvršil Savin že večjo orkestralno skladbo Aškerčevo »Poslednjo stražo«, enodejanko, z velikim orkestrom, zamišljena kot dramatična scena, ki se je leta 1906 z velikim uspehom prvič vprizorila na gledališču v Zagrebu; o priliki velike slavnosti za spomenik hrvatskemu prvoboritelju biskupu Juraj Strossmayerju. Bodi mimogrede omenjeno, da so posetili v Zagrebu premijero tudi slavljenčev brat g. starožupan Josip Širca, ranjka Karol in Augusta Janič in moja malenkost.

Bilo bi preveč suhoparno, da bi na tem mestu našteval vsa dela, ki so izšla izpod njegovega peresa. Pač pa me veže dolžnost, da se dotaknem onih krasnih del, ki bodo ostala tudi v bodoče na dnevnem redu naših gledališč in koncertov.

Kakor je vsem velespoštovanim navzočim znano, je ustvaril Risto Savin najepohalnejšo orkestralno delo, 4-dejansko opero »Lepa Vida«, ki je bila v prvotni obliki izvršena že leta 1910 ter uprizorjena na ljubljanskem deželnem gledališču; a ta forma opere ni prijala skladatelju ter jo je po svojem okuku predelal ter se je pokazala v vsem svojem sijaju zopet februarja 1921 na repertoarju ljublj. gledališča, in dočakala zaporedoma 16 predstav.

Vsi listi so prinašali ugodne ocene tega novega kulturnega dela, a najpomembnejšo pa »Ljubljanski Zvon«, ki jo je napisal v prav laskavi obliki naš Anton Sajovic.

Za podlago libreta je služil roman našega Josipa Jurčiča ki ga je napisal libretist Richard Batka v slovenščino pa prevel nesmrtni naš Anton Aškerc.

Najsvetlejša osebnost v naši književnosti je danes pesnik-prvak Oton Župančič, najpopularnejši živeči pesnik, ki ga obožuje naš slavljenec Risto Savin, ki je izdal leta 1921 v dveh zvezkih na besedila Župančiča 8 samospevov s spremljevanjem klavirja, od katerih so se nekatere prvič izvajale v Žalcu dne 5. oktobra 1920 o priliki koncerta pevskega zbora Dramatičnega društva v Žalcu.

Risto Savin pa je neutrudljiv; on dela s polno paro, v svesti si, da so ravno večja glasbena dela nam Jugoslovanom silno potrebna in je malo onih mož, ki so kos tej visoki zadači. Savin je že danes po Jugoslaviji povsem znana osebnost, v dokaz tudi dejstvo, da je n. pr. lansko leto osješko gledališče naprosilo za iz-

---

EMILE ZOLA:

Nantas.

(Iz francoščine.)

(Dalje.)

»Jaz pa nočem,« je odgovorila Flavija, prebledela in užaljena v svoji volji. —

Boj se je nadaljeval, ko je baron Danvilliers odprl vrata. Nantas je pustil Flavijo in zakričal:

»Gospod, poglejte vašo hčer, ki se je vrnila od svojega ljubčka... Povejte ji vendar, da mora žena spoštovati dobro ime svojega moža, akoravno ga ne ljubi in se je spozabila na svoji lastni časti.«

Baron je obstal na pragu, ko je videl ta nasilen prizor. Za njega je bilo to žalostno presenečenje Mislil je na enotno družino, pritrdil slovesnim pogojem obeh poročencev ter si predstavljal vse kot znak dostojnosti. Njegov zet in on sta bila iz dveh različnih generacij. Čutil se je užaljenega vsled premalo škrupulozne delavnosti finančnika, če je zavračal gotova podvzetja, vendar je moral priznati moč njegove volje in njegovo živahno iteligenco. Sedaj je pa padel naenkrat v to žaloigro, o kateri se mu niti sanjalo ni.

Ko je Nantas zatožil Flavijo, da ima ljubčka, se je baron, ki je svojo hčer nadziral še z isto strogostjo, kakor bi bila stara šele deset let, približal in njegov obraz je pokazal vso častitljivost starosti.

»Prisegam Vam, da hodi k svojemu ljubčku,« je ponovil Nantas. »Poglejte jo, kako mi kljubuje.«

Flavija je užaljena obrnila glavo. Popravila je rokave, ki jih je njen soprog zmečkal. Najmanjša rudečica ji ni pobarvala obraza. Njen oče je začel govoriti.

»Hčerka zakaj se ne braniš? Govori-li tvoj soprog resnico? Hočeš-li prihraniti to žalost za mojo starost? Sramota bi bila tudi za me, ker v družini zadostuje, da napaka posameznika omadežuje vse ostale.«

Postala je nemirna. Oče ima pač dovolj časa, da jo obdolži. Nekaj časa je še poslušala njegova izpraševanja hoteč mu prihraniti sramoto razlaganja. Ko je le nadaljeval, ker jo je videl tiho in izzivajočo, ga je prekinila rekoč:

»Oče, pustite tega človeka, naj igra še naprej svojo vlogo... Vi ga ne poznate. Ne silite me več govoriti iz spoštovanja do vas.«

»On je tvoj soprog,« jo je zavrnil starček. »Oče je tvojega otroka.«

Flavija se je tresla jeze.

«Ne, ne! on ni oče mojega otroka... Hočem vam vse povedati. Ta človek nikakor ni zapeljivec. To bi bilo vsaj oproščenje, če bi me bil ljubil. Ta človek se je nizkotno prodal ter pritrdil, da pokrije napako drugega.«

Baron je pogledal Nantasa, ki se je bled umaknil.

»Poslušajte, oče!« je nadaljevala Flavija glasneje, »če se je prodal, prodal za denar... Nikdar ga nisem ljubila, tudi se me ni nikdar dotaknil... Hotela sem vam prihraniti neizmerno žalost, kupila sem ga, naj vas nalaže... Poglejte ga, vidite, da govorim resnico.«

Nantas si je pokril obraz z rokami.

»Danes,« je nadaljevala mlada žena, hoče, da ga ljubim... Padel je pred menoj na kolena in jokal. Gotovo velika burka. Odpustite mi, oče, da sem vas goljufala, ali res spadam k temu človeku?... Ko veste sedaj vse, vzemite me s seboj. Ravnokar je rabil silo, tudi ene minute ne ostanom več pri njem.«

Baron se je vzravnal. Tiho je dal roko hčeri. Oba sta stopala k vratom, ne da bi jih Nantas tudi malo skušal zadržati. Pri vratih je pa starček spregovoril samo te besede:

»Z Bogom, gospod.»

Vrata so se zaprla. Nantas je ostal sam, pobit in žalosten ter gledal kakor nor praznoto okrog sebe. Ko je vstopil Germain in položil neko pismo na pisalno mizo, ga je mehanično odprl in pregledal. Pismo je pisal lastnoročno cesar, imenoval ga je za finančnega ministra. Komaj ga je razumel. Uresničenje vseh njegovih ambicij ga ni več veselilo. V bližnjih pisarnah se je povečalo cvenketanje zlata. Bil je to trenutek, ko je Nantasova hiša bila na višku moči in slave ter dajala vsemu svetu direktive. On pa je bil središče tega ogromnega truda, ki je bilo njegovo delo, na višku svoje moči, oči uprte nepremično na cesarjevo pismo, je zaječal kot otrok in dal duška negaciji njegovega notranjega življenja:

»Nisem srečen... Nisem srečen...«

Britko je jokal, položil glavo na pisalno mizo in njegove vroče solze so namakale pismo, ki ga je imenovalo za ministra.

IV.

V teku osemnajstih mesecev, odkar je bil Nantas finančni minister, se je zdelo, da se onesvesti vsled nadčloveškega dela. Drugi dan po dogodku, ki se je vršil v njegovi pisarni, se je razgovarjal z baronom Danvilliers. Na očetov svet je Flavija privolila, da gre nazaj k soprogu. Soproga nista govorila nobene besede, izvzemši burko, ki sta jo morala igrati pred zunanjim svetom. Nantas se je odločil, da ne zapusti svo-

dajo svojega Almanaha tudi našega Risto Savina, da mu le-ta vpošlje svoj životopis, važnejša dela po imenu, kakor tudi sliko.

Ravnatelj ljubljanskega konservatorija g. Matej Hubad se je izrazil o Risto Savinu, da ima »svojo noto« to se pravi, da spozna po izvršbi že strokovnjak, ne da bi znal, kdo je avtor skladbe. A ne samo Hubad, temveč tudi vsa glasbena Ljubljana ve Savina ceniti, ter je danes prepričana, da je treba vprizarjati tudi izvirna naša glasbena dela.

In intendanca ljublj. gledališča — opere — je sprejela v svoj repertoar najprej izvirno Savinovo mimično igro »Plesno legendico«, ki je doživela dne 11. svečana 1922 svojo premijero in 14. febr. pa reprizo. Iz tozadevne kritike, ki jo prinaša «Slov. Narod» z dne 16. febr. tl. posnamemo, da je morda »Plesna legendica« opernega skladatelja R. Savina najboljše dramatsko delo, polna glasbenega čustva, nežne poezije, fine karakterizacije ter je pestra v ritmih in jo odlikuje prav posebna noblesa. A Savin si je v svojem nadaljnem inštrumentalnem opusu izbral za libreto zgodovinsko vsebino.

Od pamtiveka naše Gosposvetsko polje nam je bilo ugrabljeno in «Ustoličenje koroških vojvod« tvori temelj večji operi imenovani »Gosposvetski sen«, koji je napisal libreto učitelj g. Franjo Roš iz Št. Pavla pri Preboldu.

Intendanca ljublj. opere je ocenila to delo ter je sprejela v svoj program ter jo bo vprizorila kot otvoritveno predstavo v gled. seziji 1922/23.

Savinov »Gosposvetski sen«, kojemu je radi slikovite glasbene pestrosti zajamčen odličen uspeh, prevevajo tudi v koroškem duhu pisani narodni motivi.

In Savin črpa dalje, in bogata njegova fantazija je ustvarila besedilo prvemu izvirnemu slovenskemu baletu »Čajeva punčica«, obstoječe iz 12 delov koji se bližajo svojemu koncu; klavirski part je gotov in sledi mu še inštrumentacija za veliki orkester.

Vsa imenovana in še druga načeta dela so v čast našemu slavljencu, v korist našemu narodu, v ponos nam Žalčanom, v koje imenu si dovoljujem izražati najtoplejšo željo in prošnjo, da bi nam g. Friderik Širca — v to pomozi Bog — podaril še mnogo duhtečih cvetk, kojih vonj bo prešinjal našo otačbino.

Glasbena izobrazba našega naroda je še vedno neznatna. In ko dvignemo našo maso tudi na tem polju, bo znalo tudi širše občinstvo dostojno ceniti naše glazbenike-voditelje, kojim takorekoč prednjači naš žalski rojak g. Friderik Širca. Krepko in samozavestno gre njegova pot, preko vseh zaprek in zavidljivih skal, če tudi je le malo število tistih, ki mu slede z odkritim zanimanjem in razumom. A prišla bo doba, ko ne bo samo Ljubljana, temveč tudi Zagreb, Beograd, Osjek itd. odprli talijin hram sinu malega slovenskega naroda, kojemu tudi številnejše močnejša plemenska brata ne moreta odrekati glasbeno samostojne individualnosti.

Skromen je naš žalski operni komponist Risto Savin. Majhen je krog onih, katerim razkriva med štirimi stenami pri klavirju vedno na novo se pojavljajoče glasbene bisere. In ko so le-ti biseri izbrušeni in izklesani, pa pošilja Savin svoje dragulje na muzikalni trg v obližje mogočne Save, ki ponese ves bogati nakit v solnčnih in viharnih dneh dalje in dalje v kraj naše beograjske metropole, kjer se ustavljajo ob prestolu Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I., ki je, spoznavajoč pomen in pravo vrednost Savinovih glasbenih del, Savinovih umetnin, odlikoval sina slovenske matere, sina divne Savinjske doline, prvega sina žalskega trga, vrednega najvišjega priznanja z redom Sv. Save, za tiste nevenljive zasluge, ki gredo našemu rojaku, umetniku in glasbeniku ter predstavitelju slovanske glasbe.

---

je palače. Zvečer je odpustil tajnike in je končal sam vse delo.

Bila je to doba njegovega življenja, v kateri je izvršil največje stvari. Skriven glas mu je šepetal visoke in koristne navdihe. Povsod ga je vse spremljalo s simpatijo in občudovanjem. Toda za vso hvalo je bil popolnoma nedovzeten. Delal je brez upanja na povračilo, z mislijo nakopičiti dela, s ciljem poskusiti nemogoče. Vsakokrat ko se je povspel višje, je premišljeval Flavijino obličje. Jo je-li že kaj ganilo? Mu je-li že odpustila prejšnjo nesramnost in ne vidi drugega kakor razvoj njegove inteligence? Nikdar ni zapazil nobene spremembe na nemem obrazu te ženske. Znova se je vrgel na delo rekoč: »Nisem še dovolj visoko zanjo, treba se bo še truditi, truditi brez konca.« Treba je izsiliti dobroto, kakor je preje izsilil srečo. Vse zaupanje na moč se mu je povrnilo, drugega sredstva ni poznal na tem svetu, samo volja življenja je, ki vstvarja človekoljubje. Ko se ga je poloteval sem in tja obup, se je zaklenil, da bi ne mogel nihče dvomiti o slabosti njegovega mesa. Nikomur se ni sanjalo še od daleč ne o njegovih notranjih bojih, samo iz njegovih temno obrobljenih globokih oči je odseval notranji ogenj. (Dalje prih.)

EM. LILEK:

O zabrani alkoholnih pijač.

Proizvajalci alkoholnih pijač in gostilničarji so napeli vse svoje moči, da bi preprečili izvrševanje sprejetega zakona. Zahtevali so, da se alkoholska zabrana ukine iz »socijalnega usmiljenja«, da nesrečni človek vsaj v opojni pijači pozabi na svoje težave! Ker si je zdaj tudi potom tihotapstva težko dobaviti alkohola, gredo bogati Amerikanci, ki si želijo dobre kapljice, v Kanado ali pa v Evropo, ker v ogromni državi, ki šteje čez 110 miljonov stanovnikov, ne najdeš nikjer ni jedne gostilne, ni jednega mesta, kjer bi mogel dobiti kapljo vina ali žganja. Mladina je v Zdr. D. S. A. že popolnoma izgubila strast za uživanje alkoholnih pijač. Slučaji zaporov radi pijanosti so padli od zabrane alkohola za 70%, to je štirikrat manj, kakor pod alkoholnim režimom. Poprej je delavec na potu od fabrike do doma zapil v gostilni ½ in še tudi več od svoje tedenske mezde, zdaj pa prinaša celo domov. Zdaj amerikanske gospé tožijo, da ne morejo priti perice, služkinje ali postrežnice; poprej so morale žene in hčerke delavcev, ki so svojo plačo zapili, delati izven svoje hiše, da s težkim delom vzdržujejo sebe in druge člane obitelji, zdaj pa, ko donese mož, odnosno oče, celo svojo plačo domov, neče nobena žena delati izven svoje hiše. Danes imajo ameriški delavci, ki so poprej vse zapili, več tisoč dolarjev v bankah, v stanovanju pa moderno pohištvo, glasovirje, fonografe, telefone i. dr.

Alkohol je brat blaznosti. Pred vojno je odpalo na 100.000 stanovnikov črez 6 blaznih, l. 1920 pa samo eden. Srednje število onih, ki so v Newyorku pred vojno vsled vživanja alkohola zblazneli, je znašalo 574, a leta 1920 jih je bilo samo 122. Število blaznih v celi državi se je zmanjšalo za 6%, odkar je uvedena zabrana alkohola. V Newyorku je znašalo pred vojno srednje število smrtnih slučajev zaradi alkohola 588, a leta 1919 samo 176, čeravno je medtem število stanovnikov silno poskočilo. V 14 velikih mestih je bilo leta 1920 število smrtnih slučajev radi uživanja alkohola šestkrat manjše kakor pred vojno. Ali mesto uživanj aalkoholnih pijač se je povečalo uživanje mleka za 100%, tako da porabi danes vsaki Amerikanec poprečno na leto okrog 200 litrov mleka.

Jako povoljno je uplivala zabrana alkoholnega uživanja na zločinsko nagnjenje stanovnikov. Zločini so se v celi državi zmanjšali letno za 45%! V državi Newyorku je bilo deset let pred prepovedjo alkoholnih pijač okrog 105 tisoč zločinov na leto, leta 1920 pa samo 59.000, čeravno se je v tej državi število stanovnikov zelo povečalo. Društvo za »Zaščito dece v Čikagu« izkazuje, kako je število zaporov odraslih, ki so sodelovali pri dečjih zločinih, padlo za 47%, a neki sodnik (F. A. Bullock) izpoveduje v svojem izvestju, da je v obsegu njegove sodnije za deco palo za 80%! Neka enketa, ki je imela pregledati jetnišnice v 14 državah in 200 grofijah, je ugotovila, da je bilo 1. julija l. 1918 v zaporih 8250 kažnjencev, a 1. julija l. 1920 samo 5350.

Protivniki alkoholne zabrane so prorokovali gospodarski polom, ker je na temelju antialkoholnega zakona zaprla ablast **brez odškodnine** 236 tvornic alkohola, 1052 pivovarn in 130.934 gostilen! Vsa ta podjetja so potrošila na leto 188 milj. bušlov žita (1 bušel = 36 litrov), ne računajoč sadje in sladkor; od njih je živelo 1½ milj. ljudi; porabila so na leto 20 milijonov premoga, proizvajala na leto 900.000 vagonov pijače in zaposlovale 240.000 železniških uslužbencev. K temu še treba prišteti veliko število sodnikov, orožnikov, stražnikov in jetniških paznikov, katere bo treba iz službe odpustiti, če ne bo več pijancev? Pa vendar ni prišlo do prerokovane gospodarske krize. Na trg je prišlo več žita, sladkorja in sadja; vse zdrave in koristne industrije so zdaj boljše delate, posebej pa industrija hrane in obleke, ker svet je začel po alkoholni zabrani bolje jesti in se boljše oblačiti. Tudi prejšnji fabrikanti alkohola in pive izvršujejo danes koristnejša dela: oni izdelujejo goreči špirit, kemijske proizvode, sladki sirup i. dr. Gostilničarji pa so otvorili trgovine, ter prodajajo danes obuvalo in obleko delavcu, katerega so včeraj zastrupljali z alkoholom.

(Dalje prih.)

Politične vesti.

Iz narodne skupščine 6. marca. Zunanji minister dr. Ninčič je odgovarjal na interpelacijo demokratskega kluba glede dogodkov na Reki. Že po prvih njegovih besedah so ga prekinjali burni medklici s strani demokratskih poslancev. Od vseh strani so se slišali klici, da italijanska vlada odkrito dela proti naši državi in da izigrava mirovne pogodbe. Vrhunec razburjenja in ogorčenja pa je vzbudil zunanji minister s tem, da je ob koncu svojih izvajani povdarjal potrebo prijateljskih odnošajev z Italijo. Ninčič je svoj govor končal, ne da bi mu le en poslanec izrazil svoje odobravanje. Ko se je zbornica po večminutnem hrupu toliko pomirila, da se je mogla nadaljevati seja, je odgovarjal vojni minister general Vasić na interpelacijo poslanca Brandneria o rekrutiranju v Sloveniji. Brandner se je z ministrovim odgovorom zadovoljil. Zbornica je nazadnje sprejela predlog predsednika dr. Ribara, da se skupščine seje odrede do 20. tm., da dobi zakonodajni odbor čas za razpravo o upravni razdelitvi države, nakar je bila seja zaključena.

Vprašanje inozemskega moratorija odgodeno. Radi težkoč, ki so se pojavile zaradi zakona o odgoditvi trgovskih plačil v inozemstvo, so se radikalni in demokratski zastopniki v navzočnosti finančnega ministra sporazumeli, da zakon o regulaciji plačil v inozemstvo še ne pride pred skupščino, dokler finančni minister na konferencah s posameznimi klubi ne razloži tendence zakona.

Italija ne priznava revolucijonarne vlade na Reki. Italijanska vlada ne priznа reške revolucijonarne vlade, ampak je poslala na Reko komisarja Castellija, ki ima nalogo, da zastopa tam italijanske interese in skrbi, da se sestavi na Reki legalna vlada. Vendar na resen nastop italijanske vlade proti fašistom ni misliti.

Volitve v rumunski senat. Volitve predstavljajo veliko zmago liberalne stranke min. preds. Bratiana, ki je dobil 96 mandatov, med tem ko so šefi opozicije pri volitvah propadli. Socijalisti se volitev sploh niso udeležili.

Zaroka italijanske princezinje z rumunskim prestolonaslednikom. Rimsko časopisje objavlja vest agencije »Volta«, da se pripravlja zaroka hčerke italijanskega kraljevega para z rumunskim prestolonaslednikom.

Celjske novice.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE V CELJU.

Zadnje predavanje **o življenju rastlin** je oskrbel ravnatelj meščanske šole g. Beno Serajnik. Povedal je številnim poslušalcem mnogo skrivnosti iz življenja teh in onih rastlin; tudi je globoka znanstvena opazovanja naslikal poslušalcem tako jasno pred oči, da ga je vsakdo prav lahko razumel. Gospodu ravnatelju, ki je po svojih velikih zmožnostih tudi vsestransko in požrtvovalno delaven, naše hvaležno priznanje!

Muzejsko društvo v Celju skliče v najkrajšem času občni zbor, ki si bo izvolil razmeram primerni novi odbor. Nujno je pa potrebno, da pristopi k temu važnemu društvu kolikor mogoče mnogo novih članov. Letna članarina znaša začasno le 4 K. Novi člani naj prijavijo svoj pristop ter plačajo članarino pri mestnem blagajniku g. Šmidlu, ali pa g. prof. Mravljaku, ki je že pobiral tozadevne prijave.

Stavbena in stanovanjska zadruga v Celju ima svojo redno sejo načelstva v petek, dne 10. tm. ob ½18. uri v prostorih davčnega okr. oblastva. Prosi se za polnoštevilno udeležbo.

Naša pomlad. Krasno pomladansko vreme je izvabilo v nedeljo mnogo našega prebivalstva v bližnjo okolico, kjer so ga pozdravljali prvi oznanjevalci pomladi, prve pomladanske cvetke, ki že bogato krase prisojne bregove. Po močnem hladnem vetru v noči od torka na sredo, smo dobili izdaten dež, kar se že izdatno kaže na naših uličnih hodnikih, kjer bi se mestoma že v čolničkih mogli voziti. Zanikernost nekaterih hišnih gospodarjev je v tem pogledu vsega občudovanja vredna. Mestni magistrat je že svoječasno uradno pozval hišne posestnike, da hodnike popravijo.

Nesreča. Franc Brezinšek, 15 letni sin posestnika, gostilničarja in mesarja iz Rogatca, se je ponesrečil na tamošnjem kolodvoru pri nakladanju lesa. Zmečkalo mu je levo roko, zlomilo levo nadlehtnico, zmečkalo levo stegno in desno nogo. Pripeljali so ga v tukajšnjo bolnico, kjer so mu odrezali že palec na levi roki.

Vsa naša društva ponovno opozarjamo, da nam davčni urad obdači vse notice, ki nam jih dopošiljajo društva v objavo. Ker društva kljub našemu pozivu ne plačujejo predpisane takse, ki smo jo določili povprečno na 3 Din., smo primorani odslej brezpogojno vse take notice odklanjati.

Prijavni urad išče neko Mali Stamol, katera ima zvezo z Wiener Bank - Vereinom na Dunaju in Antona Cizej, ki ima zvezo z avtomobilno prometno d. d. v Ljubljani.

Ubegli pes. Maksu Plavcu, lesnemu trgovcu iz Gaberja je utekel pes-ovčje pasme ki sliši na ime »Luks«.

Iz Creta. Pot, ki vodi od Confidentija čez železniško progo v Čret, je v tako škandaloznem stanju, da prosimo ondotni stanovalci okoliško občino nujno, naj bi dala vsaj enkrat, posebno sedaj spomladi, nasuti pot in pogrebsti za ped debelo blato.

Namesto venca na krsto umrlega komisarja I. razr. finančne kontrole gosp. Marka Verbančiča v Slovenjgradcu so darovali Dijaški kuhinji v Celju: gg. Martin Kovač, okrajni upravnik v Celju 50 K; pregledniki Floriančič Rudolf in Štrucl Anton po 24 K; Bučar Alojz, Stanič Franjo, Živič Ferdo, Vovk Franjo, Ozimič Dinko in Štor Ivan, podpregledniki: Potokar Albin, Žolgar Fran, Schoschner Tomaž, pripravniki: Zorko josip, Skornšek Ivan, Jekl Franjo, Erman Alojz, Goleš Fran in Pohar Josip po 20 K; pripravnik Žužek Martin, Verderber Ernst in Žerjal Alojz po 12 K; podpreglednik Piskernik Ivan, pripravniki: Savernik Srečko, Kapušar Fran, Birsa Leopold in Puncer Matija po 10 K; pregledniki Ferenčak Mijo, podpreglednik Ščitar Fridrik, pripravnik Mercina Viktor in Praznik Ivan po 8 K; podpreglednik Berlisk Martin 6 K ter pripravniki Morn Alojz, Auer Aloiz, Soler Jakob, Zbogar Anton, Mauc Josip in Orel Maks po 4 K; skupna 546 K.

Aretiran je bil Jurij Plahuta, mehanik iz Gaberja, ker je osumljen radi tatvine koles, kar je pa najbrže storil v zmedenosti, ki izhaja od roparskega napada l. 1920, povzročenega od Korošca.

Celjska porota.

Uboj.

Popoldne 6. marca se je vršila druga porotna razprava zoper Melhijora Stropnika zaradi hudodelstva uboja. Senat isti kot dopoldne; državno pravdništvo je zastopal dr. Rus, zagovarjal pa je dr. Juro Hrašovec.

Melhijor Stropnik, oženjen posestnik v Št. Florjanu št. 18 pri Šoštanju, je obtožen, da je v četrtek ponoči 23. febr. 1922 pri Podhrastnikovem križu iz sovraštva zabodel svojega svaka Petra Sovineka z nožem v srce s tako silo, da je takoj na to izdihnil. Obtoženec, ki čuti očividno kes, je pripovedoval v svojem zagovoru, da je bil ta dan na sejmu in da je precej pil, nazadnje v gostilni Marije Skaza »pri Ograjšeku« v Topol-

šici. V svoji pijanosti je mogoče kaj sitnaril, a se na to ne spominja. Po pričah pa je dokazano, da se je dobro zavedal, ko je svaka Matevža Sovineka trikrat v gostilni izzival, češ ali smo si dobri, ali se bomo pa tepli. Matevž Sovinek ga je vedno pomiril in da bi ne prišlo do pretepa, je ostal s svojo družbo vzadi, obtoženec pa je šel s svojo naprej. Naenkrat pa je prišel nazaj pred gostilno in se spopadel s Petrom Savinekom, kateri napad pa so sorodniki pravočasno odbili. Že tu je imel obtoženec nož v rokah. Ko sta potem prišla brata Matevž in Peter Sovinek v bližino križa kakih 50 korakov od gostilne, je naenkrat zaklical obtoženec svaka z besedami: »Peter, ali me poznaš?« — Peter Sovinek je odgovoril, da ga seveda pozna, takoj nato pa zavpil: »Slamovnik me je štihnil!« — Melhijor Stropnik je že poprej v krčmah govoril, da bo enega zaklal, kmalu po novem letu pa je v hiši Marije Šerdoner v Lepinjivi vzel seboj nož rekoč, da se mora Petra Sovineka obraniti. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje na uboj, soglasno pa zanikali vprašanje na popolno pijanost, na kar je predsednik sodnega dvora dr. Kotnik razglasil sodbo, ki se glasi na tri leta težke dopolnjene in poostrene ječe.

Rop in tatvina.

V torek 7. marca se je zagovarjal pred poroto Ivan Korošec, sin vitanjskega postiljona Ivana Korošca, zaradi hudodelstva ropa, težke telesne poškodbe in tatvine. Senat: predsednik nadsv. dr. Bračič, votanta nadsv. dr. Stepančič in okrajni sodnik dr. Konda, zapisnikar avsk. Ivanc. Javni obtožiteli: dr. Rus, zagovornik dr. Srebre.

Ivan Korošec, bivši trgovski pomočnik pri Zottlu v Vitanju in Josipu Kovačiču v Vojniku, se je po ljudski šoli popolnoma izpridil in zašel v pivske družbe in tudi med slabe ženske. — K temu pa je bilo treba denarja. Že pred 26. 11. 1920 je pokradel v Ljubljani nekaj perila in Antonu Rojina 1 kolo v vrednosti 3000 K, katero je 20. 11. 1920 pripeljal v Celje in ga prodal mehaniku Juriju Plahuta v Gaberju za 830 K. Takrat je videl, da je Plahuta vzel denar iz nekih notesovih platnic, kar si je dobro zapomnil. Ker je od vojakov v Ljubljani pobegnil, mu je postalo v Ljubljani prenevarno, vsled česar je 26. 11. 1920 zopet prišel v Celje, kjer je hodil po gostilnah in kavarnah. Zvečer okoli 10. ure pa je potrkal na okno Jurija Plahuta, ki mu je tudi odprl. Rekel mu je, da čaka na nekega voznika, s katerim bi se rad peljal v Vitanje. Naenkrat pa je zavil Jurija Plahuta, ki je čital časopise, v belkasto odejo in ga s tako silo s kladivom tolkel po glavi, da je Plahuta omahnil in potem ležal celih 14 dni v popolni nezavesti v celjski bolnici. Če bi ne bil takoj operiran, bi bil vsled zdrobljenih kosti na glavi gotovo umrl. Ko ga je kirurg dr. Steinfelser rešil smrti, je počasi tudi začel prihajati do zavesti in je potem jasno povedal, da ga je oropal sin vitanjskega poštarja, na kar so 13. 12. 1920 obtoženca izsledili pri Sv. Kunigundi in ga aretirali. Ivan Korošec je svojo krivdo priznal, ker ga je Jurij Plahuta takoj spoznal kot storilca. Povedal je, da mu je zločinec odnesel 1200 K iz nekih platnic, drugega denarja pa ni našel, čeravno ga je iskal. Obtoženec je denar v Ljubljani zapravil. Ko je 28. 8. 1921 pobegnil iz vojaškega zapora, je prišel na Vransko in izvršil v družbi Franca Petka 12. 9. tatvino na škodo Jožefa Turnšeka ozir. Frančiške Pirnat v Prekopi, kjer je njegov tatinski tovariš vlomil v hišo, obdolženec pa med tem čakal na plen. Škoda znaša 10.000 K. — Kmalu na to je zbežal v Avstrijo in slepil neko Ano Stoltz, češ da je njegov oče bogat posestnik. Naše oblasti pa so ga izsledile ter je bil sedaj obsojen zaradi hudodelstva ropa, težke telesne poškodbe in tatvine ter prestopka poneverbe na 12 let težke ječe. Porotniki so krivdo soglasno potrdili, soglasno pa so zanikali tatvino 6000 K z dne 30. 8. 1921 pri Mihaelu Kozole v Kaplji.

Goljufija.

V sredo 8. marca. Predseduje sodni nadsv. Premšak, votanta dr. Novak in dr. Lenart, drž. pravdnik dr. Požar, obtoženca zagovarja dr. Rakun, zapisnikar Mrevlje.

Dne 13. nov. 1920 je poslal Ivan Markovič tuk. lesni družbi »Savinja« denarno pismo z 120.000 K. Dne 22. nov. 1920 je bilo to pismo dvignjeno od neopravičene osebe. Že takrat se je sumilo, da je dvignil pismo Gregor Kampuš, ki je hodil po pošto za celjski pešpolk in ki je po dvigu tudi potegnil v Nemško Avstrijo. Gregor Kampuš je priveden v tukajšnje zapore trdovratno zanikal vsako krivdo, dokler se ni sam izdal v pismih, ki jih je pisal svojim prijateljem iz zapora. Iz teh pisem je namreč lahko posneti, da je on krivec in je tudi bilo obrazloženo, kako se je prigoljufani denar potem razdelil. Pod pritiskom tega obremenilnega dokazila je Gregor Kampuš svojo krivdo priznal in bil danes obsojen radi hudodelstva goljufije na 2½ leta ječe, poostrene z enim postom na mesec, vštete se mu pa preiskovalni zapor od aprila 1921.

Uboj.

V sredo 8. marca popoldne. Senat isti, kakor dopoldne. Zagovarja dr. Juro Hrašovec.

Obtoženec Anton Polanc in njegov oče Miha Polanc iz Bučkegorce sta prišla dne 1. febr. 1922 pop. od dela iz gozda domu. Radi ključa v vinski hram, se je začel med obema prepir. Že tekom tega prepira je obtoženec očeta lahko poškodoval. Tudi sestro Luciio je tako udaril po glavi, da je padla nezavestna na tla in ušla potem v svojo sobo, kjer se je zaklenila. Sestra Antonija je pa radi obtoženčevega divjanja odšla iz hiše. Medtem se je med obtožencem in očetom prepir vnovič začel. Konečno je obtoženec pograbil utež in očeta udaril po glavi. Udarec mu je prebil lobanjo in raztrgal žilo, da je padel v nezavest in drugi dan umrl. Razglasitev obsodbe priobčimo v prihodnji številki.

Sokolstvo.

Sokolskemu društvu v Celju je izročil za zletni fond br. Tonče Rodé 380 kron. — Da počaste spomin staremu, v zapuščenosti umrlemu narodnemu delavcu v Kranju, županiku Antonu Bercetu, so zbrali člani Sokola Ljubljana I v gostilni pri Sodinu v Bukovem žlaku za zgradbo Sokola I 1148 K. Ob tej priliki so se spomnili tudi celjskega Sokola. Hvala lepa!

Turistika in šport.

Iz Rogatca. Občni zbor podružnice Slov. plan. društva v Rogatcu se vrši v nedeljo 12. marca ob 2. uri pop. v gostilni g. Franca Ogrizeka pri Sv. Križu tik Rogaške Slatine. Vsi člani podružnice so vabljeni, da se udeleže občnega zbora.

Prvak Poljske, »Cracowia«, je igral v Pragi dve prijateliski nogometni tekmi in sicer v soboto s klubom »Union Žižkov« in v nedeljo s »Slavijo«. V prvi tekmi je podlegel 2:1 (0:1), v drugi 5:0 (2:0). Izid tekme z »Unionom«, ki razpolaga poleg »Sparte« in »Slavije« z najboljšim moštvom Prage, je praške športne kroge pač iznenadil, ker so računali z mnogo občutnejšim porazom gostov. V krasni igri pa je »Cracowia« pokazala, da postane lahko nevarna tudi klubom svetovnega imena, kar je naslednji dan »Slavija« očividno vpoštevala ter napela vse sile,, da doseže čim najboljši rezultat. Prihod Poljakov v Prago moramo pozdraviti z veseljem, ker pomeni brezdvomno zopet en korak do popolnega zbližanja med obema narodoma. Izmed nedeljskih tekem v Pragi omenjamo še tekmo »Sparta« — »Viktoria Žižkov« 4:1 (1:1).

Na Dunaju so se pričele minolo nedeljo prvenstvene tekme. Rezultati so sledeči: Sportklub — Ostmark 1:0 (1:0); Hakoah — Vienna 2:1 (1:1): Rapid — Amateure 2:1 (2:0); Hertha Simmering 2:2 (1:1); Wacker — Admira 3:0 (2:0); Floridsdorf — Rudolfhügel 3:0 (1:0).

Vestnik invalidov.

Splošna organizacija voj. invalidov poverjeništvo v Celju, vabi vse tovariše voj. invalide, udove in sirote, na izvanredni občni zbor, ki se bode vršil v nedeljo dne 19. marca 1922 ob 9. uri v prostoru gostilne pri Kroni v Celju, po sledečem dnevnem redu: 1. kratko poročilo odbora, 2. volitev predsednika, 3. slučajnosti. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Dnevna kronika.

† **Miroslav Malovrh.** 7. tm. je umrl v umobolnici na Studencu pri Ljubljani odlični slovenski žurnalist in mnogoletni glavni urednik »Slov. Naroda«, Miroslav Malovrh.

Slovenščina pred italijanskimi sodišči. Kakor poroča tržaški »Pučki prijatelj«, je kasacijsko sodišče v Rimu rešilo neki incident glede rabe slovenskega jezika pri okrajnem sodišču v Kopru tako, da je prisililo slovenskega odvetnika, da se mora poslužiti italijanskega jezika. — Pred deželnim sodiščem v Trstu je neki italijanski odvetnik, ki je zastopal jugoslovanskega državljana iz Sarajeva, zahteval, da se razprava vodi s tolmačem, ker se je druga stranka (dr. Červar) poslužila hrvatskega jezika. Sodišče je razpravo preložilo, da zaprosi navodila od višje oblasti.

Srbske vdove zahtevajo izročitev bolgarskih vojnih zločincev in se je v to svrho zglasila te dni v posameznih parlamentarnih klubih deputacija, obstoječa iz 50 vdov, učiteljev, duhovnikov in sodnikov iz Pirota, Niša, Vranje in Knjaževca, ki so jih bolgarske oblasti med vojno umorile na zverinski način.

Umor ali samomor? V nedeljo proti večeru, so našli dijaki približno pol kilometra od ceste na Večni poti proti Kosezam pri Ljubljani, trupla mladeniča ki je bilo že močno nagnito in je moralo tam ležati že kakih 14 dni. Na vratu je imel mrtvec veliko rano. Dognalo se je, da je nesrečnež Miroslav Benkovič, stavbeni risar iz Kranja. Ali gre tu za zločin ali samomor, še ni dognano.

Masarykova proslava v Pragi. 72. rojstni dan predsednika Masaryka se je v Pragi praznoval z odkritjem Masarykovega kipa v praški zbornici; kip ima nadnaravno velikost; izdelal ga je češki kipar Stursa. Predsednik zbornice Tomašek je v slavnostnem govoru slavil Masaryka kot osvoboditelja Čehoslovakov ter kot reprezentanta češke kulture. Slavnosti je prisostvovalo celokupno ministerstvo z dr. Benešem na čelu. Kip stoji za sedežem predsednika zbornice na istem mestu, kamor je pred tedni nemški poslanec dr. Baeran vrgel smrdljivo bombo.

Roparski napad. V Dobovi pri Brežicah je bil te dni ponoči iz gostilne proti domu v Mihalovec se vračajoči posestnik Ivan Jurkas od neznanega napadalca z nožem zahrbtno napaden. Bil je nevarno ranjen, vendar se mu je posrečilo rešiti se z begom. Na begu pa je padel v neko grapo, kjer je obležal do prihodnjega dne, ko ga je slučajno našla neka Frančiška Vučajnik, ki je slišala njegov klic na pomoč. Jurkas ima prebodena pljuča ter razne druge poškodbe. Zdravi se v brežiški bolnici. Pogreša 4000 K. Vkljub vsestranskim poizvedbam se storilcu še ni prišlo na sled. Skoraj ob istem času kakor Jurkas je bil v bližini napaden tudi neki Urek iz Obrežja. Posrečilo se mu je uteči napadalcu.

Granata ubila dva otroka. Kakor poroča «Edinost», sta se te dni igrala 2 otroka na travniku blizu Volčje Drage. Našla sta granato, ki je bila še cela. Granata je razpočila in razmesarila otroka tako, da sta takoj mrtva obležala.

40-letnica proglasitve srbskega kraljestva. 7. marca (22. februarja po starem koledarju) je bilo 40 let, odkar je bila Srbija proglašena za kraljevino. Srbska akademija znanosti je imela ta dan popoldne slavnostno sejo, na kateri je govoril rektor univerze, znani učenjak, dr. Jovan Cvijić.

80 milijonov za dobrodelne namene. V Parizu umrli generalni konzul naše države, M. Barlovac, je v svoji oporoki zapustil vse svoje premoženje, ki se ceni na 80 milj. kron, v dobrodelne namene. Določil je, naj se predvsem zgradi otroško zavetišče in bolnica v kakem mestu Srbije.

Zgodovinska kapela zgorela v Mostaru. Pred par dnevi je v srbsko-pravoslavnem župnišču v Mostaru v Hercegovini zgorela zgodovinska kapela Marije Magdalene, ki je bila zgrajena z darovi iz Rusije, predvsem s pomočjo umorjene zadnje carice Marije Feodorovne. V župnišču so bili nastanjeni sami ubožci.

Zopet podraženje tobaka. Cigarete 100 komadov: makedonske extra 50 D, makedonske špecijalitete D 32.50, makedonske I. vrsta D 27.50 makedonske II. vrsta D 22.50, srbske špecijalitete D 18.—, I. vrsta D 13. 50, srbske II. vrsta D 10.—, flor. D 35.—, egiptovske D 32.50, balkan D 25.—, orijent D 25.—, moeris D 25.—, libuški D 20.—, dame D 15.—, una D 14.—, Bosna D 12, sport D 12, hum D 10, Sava D 10, Vrbas D 8, ogrske D 8, Smodke 100 komadov: regalitas 300 D, trabuke 225, britanike 225, operas 150, kuba 125, viržinke 125, portorike 90, braziljke 90, veržinjose 75, mešane inozemske 75, domače 60. Tobak 1 kg: makedonska špecijaliteta 300 D, prvovrstni makedonski 250, drugovrstni 200, srbska špecijaliteta 150, prvovrstni srbski 100, drugovrstni 75, kmetski 60, najbolji hercegovinski 250, flor 250, najfinejši turški 350, najfinejši trebinski 200, najfinejši hercegovinski 160, fini turški 140, fini hercegovinski 120, srednji hercegovinski 100, navadni hercegovinski 75, savski 75, najfinejši ogrski 60, domači 50. Ker se, kakor je razvidno, cene tobaku zopet zvišajo, trafike naenkrat nimajo več nobenega tobaka. Cene stopijo z današnjim dnem v veljavo.

Oddaja premoženja na Češkem. Na račun češkoslovaške oddaje premoženja je bila do sedaj plačana že skoro ena milijarda češkoslovaških kron, še predno so davčni uradi razpisali to oddajo. Skupno vsoto, ki jo utegne prinesti oddaja, cenijo na 10 do 11 milijard kron.

Kontrola semen pri prodajalcih v pomladni sezoni 1922. Poljedelsko ministrstvo je izdalo nove predpise glede postopka pri kontroliranju semen pri prodajalcih v notranjem prometu za pomladansko sezono 1922. Interesentom so nove določbe na razpolago v gremijalnih pisarnah v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kranju ter v pisarni trg. in obrt. zbornice v Ljubljani.

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Fellerja prijetno dišečega »Elsafluida« pri hiši. Dobro služi za drgnenje hrbta, rok nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 specijalna steklenica skupno z zavojem in poštnino za 48 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg 356, Hrvatsko. b

Obrtni vestnik.

Obrtniški sestanek v četrtek 9. marca zvečer ob ½8. uri v gostilni »pri mostu«.

Brezobrestna državna posojila za obrtnike in industrijalce. Pred kratkim smo objavili, da je ministrstvo za kmetijstvo in vode dalo ministrstvu trgovine in industrije od čistega dobička drž. razredne loterije okroglo 350.000 Din na razpolago, ki se bodo po večjem delu porabili za posojila brez obresti, vračljiva v roku 5 let. Sedaj prinašajo »Službene Novine« v št. 41 z dne 23. februarja 1922 pravilnik o dajanju pomoči in posojil iz čistega dobička drž. razredne loterije. Po tem pravilniku se bodo posojila dajala onim, ki z že pokazanim uspehom svoje produkcije ali obrtne spretnosti nudijo nedvomne dokaze o koristnosti svojih podjetij ali ki po svoji strokovni sposobnosti obetajo povoljen uspeh, kakor tudi onim, ki predelujejo surovine na kakšen nov in koristen način ali ki v okrožje našega gospodarstva uvedejo tako produkcijo ali predelavo, ki je bila doslej docela nepoznana, pa daje dokaze o nedvomni koristi za deželo in narod. Brezobrestna posojila se dajejo proti zastavi nepremičnega premoženja ali vrednostnih papirjev ali blaga ali na bančno garancijo (garantna pisma) ali na menice z najmanj dvema resnima podpisoma ali na sigurno osebno obvezo z jamstvom dveh porokov, ki imata nepremično premoženje, toda v vsakem primeru s pogojem, da se posojena svota vrne v dogovorjenem roku, ki more biti od pol leta do največ petih let od dneva dobljenega posojila. Od dolžnika se more zahtevati plačilo tudi predčasno, ako v roku 6 mesecev po prejemu posojila ni začel z delom ali ako bi delo ustavil za več nego 1 leto. Prošnje je vlagati pri ministrstvu kmetijstva, administrativni oddelek (ministarstvo poljoprivrede, administrativno odeljenje), ki jih pošlje pristojnim oddelkom, oziroma ministrstvu trgovine in industrije v nadaljnje poslovanje. Kakor že objavljeno, je rok za vlaganje prošenj (kolkovanih) določen do 15. tm.

Poštni ček. rač. 10.598

Podružnica
Ljubljanske kreditne banke v Celju

Telefon št. 75 in 76

Delniška glavnica 50,000.000 kron. - CENTRALA V LJUBLJANI - Rezervni fondi nad 50,000.000 kron.

Podružnice
v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Ptuju, Sarajevu, Splitu in Trstu. 142 50—6

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Registrov. kreditna in stavbena zadruga z om. zav. Prešernova ul. 15 v Celju

„LASTNI DOM"

Račun čekovnega urada št. 10.316.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4½% štiri in pol K od sto, proti odpovedi (5%) pet od sto.

Mali obrtniki se zelo zanimajo za brezobrestno državno posojilo iz čistega dobička efektne loterije. Do sedaj vložene prošnje in povpraševanja v tem oziru so dokaz velike potrebe takih posojil. Žalibog je določena za obrtništvo tako mala svota, da se bodo z isto le malokateri mogli okoristiti, to tem manj, ker je posojilo namenjeno tudi industriji in bo v največji meri prišlo le industriji v korist, ker so v industriji v večji meri kakor pri rokodelstvu podani zahtevani pogoji prednosti, predvsem pogoj, da je podjetje v naši državi nekaj novega. Ker pa se s prošnjo za posojilo ne riskira mnogo stroškov, je vsekakor priporočljivo, da vsi mali in srednji obrtniki, ki si morajo nabaviti stroje ali kakršnokoli opravo za svoje delavnice, ki hočejo delavnice razširiti ali izvršujejo kako novovrstno ali redko obrt, za posojilo zaprosijo, če tudi ni mnogo upanja, da kaj dobe, ker se bo na ta način doprinesel dokaz, kako nujno je potrebna odpomoč našemu rokodelstvu.

Dopisi.

Iz Žalca. Dosedanji načelnik »Trgovske zadruge za celjski okraj« g. Jos. Polanc, trgovec v Petrovčah je odložil radi bolehnosti mesto načelnika in predal vse društvene agende zadružnemu podnačelniku g. Viktor Pilihu, trgovcu v Žalcu. Ob tej priliki nas veže dolžnost, da se g. Polancu za njegovo vestno poslovanje in vodstvo skozi celih nepretrganih 24 let prav iskreno zahvaljujemo; posebno še radi tega, ker je bil g. Polanc vodja zadruge v najhujši avstrijski dobi, ki je stavila vedno veliko zapreke glede slovenskega društv. uradovanja. Vpoštevati je tudi treba, da je imela zadruga do leta 1909 popolnoma nemški odbor, kojega se je znal g. Polanc otresti in užival tudi v narodno prerojeni perijodi popolno zaupanje zadružnikov. Vztrajnemu in vestnemu dosedanjemu načelniku zadruge gosp. Polancu želimo, da ostane tudi v bodoče zadružni prijatelj in svetovalec. — Zajedno naznanjamo p. t. zadružnikom, da se obračajo v društvenih zadevah do prihodnjih volitev na g. Viktor Piliha, trgovca v Žalcu, kjer je odslej sedež »Trgovske zadruge za celjski okraj.«

Iz Trbovelj. Pokrajinska vlada za Slovenijo je imenovala za gerenta v Trbovljah g. Roberta Plavšaka, učitelja v Trbovljah, kateremu je dovolil višji šol. svet v Ljubljani za čas gerentstva dopust. G. Plavšak je trboveljski rojak-domačin, ki pozna dobro krajevne razmere in upamo, da bode vodil gerentske posle in trboveljsko občino v splošno zadovoljstvo vseh slojev. V sosvetu ima 2 soc. demokrata, 2 klerikalca in 2 naprednjaka. — Poslovil se je od nas priljubljeni orož. narednik g. Metod Sprogar, ki je nastopil sodnijsko službo v Slovenjgradcu. Zdravo!

Šmarje pri Jelšah. Iz vrst invalidov dobivamo pritožbe, da ima tobačno trafiko v Šmarju še vedno bogati zasebnik, ki je trgovino že davno oddal. Mi se ne spuščamo radi v domače spore, ki so jih polni naši trgi, smo pa odločno na stališču, da zahteva pravica, da se omogoči eksistenca revnim ljudem in da se trafike razpišejo. To se je povsodi že izvršilo, tembolj se čudimo, kje tiči vzrok, da mora biti v Šmarju izjema, jeli to iz Avstrije priposestvovana pravica ali so še drugi obziri merodajni?

ZAHTEVAJTE V VSEH GOSTILNAH IN KAVARNAH RAČUNSKE LISTKE CMD!

Prosveta.

Molitev za slov. rod... Vglazbil in izdal Anton Kosi. Tako se zove mična in v nar. tonu zložena pesem, ki je kaj primerna, da jo pojo sedanje dni v šolah in na raznih prireditvah. Skladba se dobi pri skladatelju v Središču, ter v vseh večjih knjigotržnicah po Slovenskem in Hrvatskem.

Razne vesti.

Srednjeevropska komunistična zarota. Policija je razkrila velikopotezno komunistično zaroto, ki ima svoje zveze od Dunaja preko Budimpešte v Beograd, Sofijo in Carigrad. Izvir zarote je brezdvomno v Rusiji. Prve agente te zarote so dobili v Segedinu, ki so tam izdajali mnogo denarja za stalno zvezo med Dunajem, Budimpešto in Balkanom. — Več komunistov so aretirali.

Otrok v špiritu. V Zenici v Bosni je bil koncem preteklega meseca aretiran zaradi tatvine ruski begunec Nikola Severijan. Pri telesni preiskavi so našli pri njem steklenico s špiritom, v katerem se je nahajal otroški plod. Policijo je razkritje silno iznenadilo in je takoj sumila, da se je Severijan bavil z odpravljanjem ploda pri nosečih ženskah. Toda Nikolaj Severijan se zagovarja, da je imenovani otroški plod od njegove lastne žene, ki je na begu pred rdečimi četami v Rusiji prerano porodila in ga potem prosila, naj spravi plod in ga čuva kot amulet, ki ga bo varoval v življenju vsakega zla in nesreče. Policija je izročila steklenico sodišču, da izvrši preiskavo.

Zanimiv poskus izsiljevanja v Zagrebu. K mesarju Martinu Mikacu v Zagrebu je prišel te dni nek popolnoma neznan mož ter mu začel pripovedovati, da je njegova žena pred par dnevi kupila pri njem 1 kg slanine, ter da je našel med slanino tudi utež za 5 dkg ter da se je to že večkrat zgodilo, ker kupuje že skoraj 3 leta pri njem slanino. Zahteval je od mesarja, naj mu da takoj 15 kg slanine, sicer ga bo prijavil uradu za pobijanje draginje. Mesar se je na videz strinjal z njegovim predlogom, med tem pa je že dal pozvati policijo, ki je neznanca aretirala in ugotovila, da še sploh nikdar ni kupoval slanine. Pa tudi sicer je neverjetno, da bi mesar za 5 dkg slanine prodal utež iz medenine, ki ga mnogo več stane, kakor pa slanina.

Varčnost na angleških železnicah. Da so pri nas železniške razmere jako neugodne, o tem ne dvomi nihče. Pa tudi pri drugih državah, tako pri »zmagovitih« kakor pri premaganih, so vkljub največjemu naporu ne more najti ravnotežja med izdatki in dohodki, akoravno n. pr. na Angleškem, ni trpelo železniško omrežje vsled vojske toliko, kot pri nas. Pa kjer je pametna uprava in kjer so uslužbenci v zavesti, da se priznavajo njihove pravice, tam je tudi pričakovati skorajšnjega zboljšanja. Da bi povzročila Anglija pri svojih 90.000 uslužbencih večje varčevanje, je izdala uprava angleške zapadne železnice okrožnico, v kateri opozarja na pomen malih prihrankov pri celotnem gospodarstvu. Omenja n. pr., da je bilo l. 1913 nabavljenih poleg premoga za dve in pol milijarde drugih zalog, ki bi stale sedaj šest in pol milijard. Med drugim je postavka za 7500 L motvoza, ki se porabi v enem letu za privezovanje ponjav (vozovnih pokrivalk); ako bi se motvoz vsakokrat odvezal, mesto prerezal, pa bi bila prihranjena v enem letu omenjena vsota. Ako bi prihranil upravi vsak posamezen uslužbenec na teden le 6 pencev (1 L = 240 pencev), bi bilo prihranjenih v enem letu čez 100.000 L (približno 130,000.000 K). Nadalje pravi okrožnica: Tisoč načinov je, po katerih se more prihraniti ogromne vsote. Vsak uslužbenec naj ravna z železniškim imetjem kot s svojo lastnino. Ako se varčuje pri malenkostnih predmetih, se s tem omogoči, da more uprava dajati uslužbencem primerne plače, ker so dohodki majhni v primeri z nekdanjimi. Ta cilj se pa more doseči le tedaj, ako sodeluje vsak posameznik. Amerikanske železnice so dosegle s sličnim razglasom ugoden učinek in tudi Anglija pričakuje isto.

Lastnica in izdajateljica: **Zvezna tiskarna v Celju.**
Odgovorni urednik: **Lic. Edvard Šimnic.**
Tiska: **Zvezna tiskarna v Celju.**

Posestvo
v mestu Ormožu
z velikim sadonosnikom in vrtom za zelenjavo, polje, gozd ter hiše z gospodarskim poslopjem naprodaj. Pojasnila daje **dr. B. Žižek, Velenje.** 2—1

Lep kozoleo
iz trdega lesa **je naprodaj.** Vpraša se v trgovini **M. Fröhlich,** Kralja Petra c. 11.

Naznanilo.
Vsem trgovcem, modistkam in c. občinstvu naznanjam, da sem otvoril zalogo
s klobuki in slamniki
v Celju, Gosposka ulica št. 4. 45—3
Franc Cerar,
tovarna klobukov in slamnikov v Domžalah

Kupim 236
vsako množino
jamskega lesa
Ponudbe prosim z obvezno ceno franko vagon vseh štajerskih postaj
Dragotin Korošec
lesna trgovina, Braslovče.

Ant. Lečnik
urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 7

Vabilo na izvanredni občni zbor

„Nabavljalne zadruge" javnih nameščencev in vpokojencev r. z. z o. z. v Celju, ki se vrši v rdeči sobi »Narodnega Doma« dne **30. marca 1922 ob 8. uri zvečer.**

Dnevni red: 235

Spremembe pravil. (Predloge glede spremembe ozir. popolnitve pravil je predložiti najmanj 8 dni pred občnim zborom načelstvu in nadzorstvu ker drugače ne pridejo v pretres.)

Ako občni zbor ni sklepčen, se vrši pol ure na to zbor z istim dnevnim redom. Ta zbor je sklepčen ob vsaki udeležbi.

Celje, dne 6. marca 1922.

Odbor.

Semenski oves
oddaja, dokler traja zaloga 237 2—1
Blagovni oddelek ZADRUŽNE ZVEZE v Celju.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo
Franjo Dolžan
Kralja Petra cesta CELJE Kralja Petra cesta
izvršuje vsa dela točno in solidno. Cene zmerne.
53 Proračuni na razpolago. 52—10

Trgovina z galanterijskim in modnim blagom, ženskim in moškim perilom ter igračami
FRANC KRAMAR
144 50 6 poprej **Prica & Kramar**
Na drobno! CELJE Na debelo!
Zaloga cigaretnih papirčkov in stročnic.